

*Білошкурський М.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Павлова Н.Ю., магістрант,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

ДІАГНОСТИКА ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ

Проблема економічної безпеки банку не може існувати сама по собі. Її сутність і зміст впливають із завдань, що їх вирішує банк на кожному з етапів свого економічного розвитку. Конкретний обсяг завдань економічної безпеки змінюється залежно від внутрішніх та зовнішніх умов діяльності банку, які складаються у певний проміжок часу. Водночас економічна безпека є складовою безпеки діяльності банку. З одного боку, вона є самостійним елементом безпеки банку, з іншого - характеризує економічні аспекти кожного з елементів безпеки: охорони, режиму, інформаційно-аналітичного забезпечення. Особлива значущість економічної безпеки банку обумовлюється низкою чинників як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. По-перше, необхідність і важливість економічної безпеки випливає з наявної різноманітності інтересів суб'єктів ринку банківських послуг. Прагнення до збільшення прибутків суб'єктів ринку загострює конкурентну боротьбу, а остання, у свою чергу, завжди перебувала в площині економічної безпеки.

По-друге, обмеженість фінансових ресурсів банків та джерел їх створення вимагає від них розроблення досить ефективних технологій банківського виробництва, застосування економічних інструментів підтримання ліквідності та конкурентоспроможності банків на необхідному рівні, якісного використання їх ресурсної бази.

По-третє, нестабільна економічна ситуація, досить несподівані і різкі її зміни обумовлюють готовність банку до роботи в майже кризових умовах, з досить високим ступенем ризику, іноді на межі втрати своєї ліквідності. Усе це вимагає від банків вироблення адекватної економічної політики, економічної поведінки на ринку банківських послуг, поєднання принципів раціональності і доцільного ризику при вкладенні коштів.

По-четверте, зростання економічної злочинності, насамперед у кредитно-фінансовій сфері, ставить банківську діяльність у ряд досить ризикованих і тим самим обумовлює високу відповідальність банків перед своїми клієнтами, вкладниками й акціонерами. У зв'язку з цим усі заходи безпеки спрямовуються і концентруються якраз навколо економічної безпеки, що й обумовлює її місце у системі безпеки банківської діяльності. Виходячи з викладеного можна зазначити, що економічна безпека банку - це стан, за якого забезпечується економічний розвиток і стабільність діяльності банку, гарантований захист його фінансових і матеріальних ресурсів, здатність адекватно і без суттєвих втрат реагувати на зміни внутрішньої і зовнішньої ситуації.

Слід наголосити на тому, що розвиток банку - один із компонентів і умов забезпечення його економічної безпеки. Якщо банк в економічному плані не

досягає розвитку, то у нього скорочуються можливості до виживання, опірності, пристосовуваності до внутрішніх та зовнішніх загроз. Тобто економічний розвиток банку забезпечує його стійкість на ринку - одну із складових економічної безпеки. Тому основна мета стратегії економічної безпеки полягатиме в забезпеченні економічного зростання банку.

Забезпечення економічного зростання, у свою чергу, завжди залежатиме від платоспроможного попиту на послуги банку. Низький попит на банківські послуги призводить до їх звуження, зменшення ресурсної бази банку і, як наслідок, до порушення його ліквідності. Платоспроможний попит формується як об'єктивними чинниками, так і суб'єктивними. При цьому обидва чинники досить збалансовані, і порушення такого балансу з будь-якого боку веде до гальмування економічного зростання банку. За таких обставин банки з урахуванням наявних економічних умов, які створюються у державі, повинні постійно працювати над розширенням своїх послуг, удосконаленням технологій банківського виробництва, привабливістю взаємовідносин з клієнтами, розраховувати свої послуги на всі верстви населення, орієнтуючись як на багатих, так і на малозабезпечених клієнтів. Тут досить важливим може бути розосередження попиту як за регіональним принципом, так і за суто банківським (розширення спектра банківських операцій і послуг). Тобто основним завданням має бути формування послуг і розроблення банками операцій, які б за будь-яких умов забезпечували платоспроможний попит на них. А критерієм виконання зазначеного завдання буде рівень уміння кожного банку формувати такий попит на свої послуги.

Ще однією складовою забезпечення економічного зростання є гарантія повернення і стабільності роботи фінансових ресурсів банків. Тут, крім загальнодержавних заходів, особливо велике значення мають заходи кожного з банків щодо забезпечення захисту своїх інтересів в активних операціях.

Слід зазначити, що особливості сьогоденної економічної ситуації в Україні створюють умови підвищеного ризику для всіх без винятку банківських операцій. Як показує досвід, практично завжди існує загроза втрати банками своїх коштів, вкладених у ті чи інші проекти. Тому в сучасних умовах усі банківські операції, які передбачають вкладання коштів, у своїх технологіях повинні містити елементи захисту, певні гарантії їх повернення.

Організація системи економічної безпеки банківських операцій носить, як правило, комплексний характер і залежить від ефективного і кваліфікованого використання їх технологій, а також формування та активного застосування заходів захисту. Враховуючи, що в загальному обсязі прибутку банків доходи від кредитних операцій складають більшу їх половину, ці операції підлягають найбільш серйозному захисту.

Банки проводять вивчення і аналіз їх діяльності, визначають їх надійність, платоспроможність, кредитоспроможність, прогнозують ризик неповернення кредиту і приймають рішення про можливість видачі кредиту. Якщо ж рішення про видачу кредиту позитивне, то наступним етапом забезпечення безпеки кредитної операції є проведення її моніторингу, в ході якого здійснюється контроль за виконанням умов договору сторонами, поведінкою і діяльністю

позичальників. Слід відмітити, що неефективне проведення моніторингу кредитних операцій приводить до негативних ситуацій, які ведуть до неповернення кредитних коштів.

Складним етапом захисту кредитної операції є повернення коштів у випадку невиконання позичальниками своїх зобов'язань щодо кредитних договорів. Досвід показує, що банкам в таких ситуаціях слід реструктуризувати кредитні борги і пролонгувати термін їх повернення, проводити переговори з боржниками, під час яких знаходити взаємоприйнятні рішення, вести претензійно-позовну роботу та брати участь у виконавчому провадженні, відкритому по їх боргах, капіталізувати свої борги в корпоративні права, ініціювати Банкрутство боржників, інформувати інші Банки про недобросовісне відношення боржників до виконання своїх зобов'язань, спільно з правоохоронними органами виявляти ознаки злочинного використання кредитних коштів і ініціювати кримінальне провадження щодо боржників, а також використовувати інші методи.

Операції з цінними паперами займають друге (після кредитних) місце щодо ступеня ризику. Саме під час цих операцій значна кількість клієнтів Банків і самі Банки зазнають збитків, втрачають можливості ефективного вкладання своїх коштів та отримання корпоративних прав перспективних підприємств. Якраз в результаті таких дій шахраїв фондового ринку клієнти банків можуть отримати цінні папери безперспективних або неіснуючих емітентів, а в деяких випадках, вклавши гроші, взагалі не отримати ніяких прав. Тому заходи безпеки в першу чергу спрямовуються на перевірку достовірності договорів і відповідності стану емітентів пред'явленим умовам. Так, в ході операцій Банків з покупки-продажу акцій велика увага приділяється перевірці прав власності на ці акції їх держателя. Крім того, під час проведення операцій з акціями вивчається фінансовий стан і перспективи емітентів, їх конкурентоспроможність, час перебування на ринку, визначається, хто є основними власниками акцій, прибутковість акцій і стабільність бізнесу емітентів.

Комерційні банки проводять різноманітні операції з векселями: кредитні, торгові, гарантійні, розрахункові, комісійні. Під час проведення таких операцій Банки ретельно вивчають фінансовий стан, кредито- і платоспроможність платників по векселях і зобов'язаннях, а також осіб, з якими вони укладають договори на проведення вказаних операцій. Крім того, банки проводять експертизу векселів, для чого обов'язковим є надання їм оригіналів або нотаріально завірених копій цих документів. Забезпечення безпеки проведення касових операцій здійснюється двома способами: особливим обладнанням приміщень Банків, де проводяться такі операції, і робочих місць працівників, які виконують такі операції, а також особливою поведінкою працівників під час проведення ними касової роботи. В першому випадку у відповідності із будівельними нормами банківських споруд приміщення касових вузлів і сховищ цінностей, підходи (під'їзди) до них устатковуються необхідними засобами застереження, захисту, оповіщення і підлягають ретельній охороні. В другому - поведінка працівників, які здійснюють касові операції, повинна базуватися на

спеціальних правилах касової роботи і відповідати нормам безпеки при перевезенні готівки.

Отже, деструктивний вплив банківської кризи на загальноекономічну активність, фінансову стійкість і безпеку банківської системи і країни в цілому визначає необхідність розробки алгоритму аналізу банківських криз як основи для моніторингу банківської системи на чутливість до зовнішніх шоків та розробки системних заходів з їх подолання.

Білякова Т.Г., магістр,
Хорошенюк А.П., кандидат педагогічних наук
ВНЗ «Університет економіки та права КРОК»

МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ОСВОЄННЯ НОВИХ РИНКІВ

Українські реалії ринкових умов господарювання характеризуються високим рівнем мінливості та ризиковості. Саме тому вітчизняним господарюючим суб'єктам важливо звертати особливу увагу на довгострокову перспективу. Особливо важливим кроком є власне довгострокове стратегічне маркетингове планування, що стосується подальшого розвитку та зростання підприємства.

Маркетинговими стратегіями даного напрямку прийнято вважати стратегію проникнення на ринок, стратегію освоєння нових ринків, стратегію розвитку продукту та стратегію диверсифікації.

Варто зупинитися більш детально на стратегії освоєння нових ринків.

В сучасних умовах господарювання основними можливими умовами застосування стратегії освоєння нових ринків є наступні [1]:

- Компанія дуже успішна в існуючій діяльності і може поширити свій успішний досвід на нові ринки: у компанії існує унікальний товар, унікальна технологія, унікальна форма побудови і ведення бізнесу і т.п.
- Нові ринки не насичені, мають низькі вхідні бар'єри; на нових ринках існує незадоволений попит в області, в якій успішна компанія.
- Нові ринки мають високі темпи зростання.
- Компанія володіє додатковим капіталом для розвитку і закріплення компанії на нових ринках.

Якщо діюча стратегія підприємства відповідає вищезазначеним вимогам, то освоєння нових ринків буде результативним. Якщо підприємство не відповідає цим вимогам – зазнає збитків.

Варто також наголосити, що стратегія освоєння нових ринків ефективна, якщо фірма прагне збільшити збут існуючої продукції. Вона може проникати на нові географічні ринки; виходити на нові сегменти ринку, попит на яких ще не задоволений; по-новому пропонувати існуючі товари; використовувати нові методи розподілу та збуту; зробити більш інтенсивними зусилля з просування своїх товарів [2].

Підкреслимо, що основною метою, з якою підприємства виходять на нові ринки, є максимізація прибутку за рахунок використання ефекту масштабу.

**Вищий навчальний заклад
«Університет економіки та права «КРОК»**

Науково-практична конференція молодих учених

«Актуальні питання сучасної науки та практики»

*15 листопада 2018 року
місто Київ*

УДК 001(063)
А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету «КРОК»
(протокол №2 від «27» грудня 2018 р.)*

Рецензенти:

Терехов В.І., доктор економічних наук, професор, Університет «КРОК»

Семикіна М.В., доктор економічних наук, професор, Центральноукраїнський національний технічний університет

ISBN 978-966-170-031-3

А 43 Актуальні питання сучасної науки та практики. Матеріали науково—практичної конференції (15 листопада 2018, Київ). Київ, 2018. 816 с.

Збірник містить матеріали учасників науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки та практики», що була організована та проходила у вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК» 15 листопада 2018 року.

Призначено для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, а також тих, хто цікавиться актуальними питаннями сучасної наукової думки.

Тези опубліковані в авторській редакції. Організатори конференції не несуть відповідальності за їх зміст.

ISBN 978-966-170-031-3

© колектив авторів, 2018
© ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА

<i>Алдошин Д.О.</i> Управління підприємницькою діяльністю та розвиток в сучасних умовах	17
<i>Амеліна О.А., Юрченко О.А.</i> Зміни в законодавстві по виплатам працівникам	19
<i>Андрєєва В.А.</i> Особливості оцінки нематеріальних активів підприємства	21
<i>Аскерова Е.С.</i> Інноваційна товарна політика сервісного підприємства	23
<i>Безнощук П.В.</i> Діяльність ЄБРР на українському фінансовому ринку	25
<i>Безручко Н.Ю., Петрова І.Л.</i> Види маркетингових комунікацій	27
<i>Бєглова С.Ю., Тулуш Л.Д.</i> Вплив системи оподаткування на доходи населення України	29
<i>Бєленов В.Ю., Петрова І.Л.</i> Фактори ефективної діяльності рекламної агенції	32
<i>Бігич І.В.</i> Місцеві бюджети – фінансова основа розвитку регіонів	34
<i>Білик В.А., Ромашко О.М.</i> Особливості організації обліку грошових коштів	37
<i>Білокур Г.В., Карюк В.І.</i> Аналіз системи показників оцінки рівня безробіття в Україні	39
<i>Білошкурський М.В., Павлова Н.Ю.</i> Діагностика проблем забезпечення економічної безпеки банків	42
<i>Білякова Т.Г., Хорошенюк А.П.</i> Маркетингова стратегія освоєння нових ринків	45
<i>Бобров Є.А.</i> Вплив цифрових технологій в секторах попиту та пропозиції енергії	47
<i>Богомолов О.О., Брадул О.М.</i> Проблеми організації обліку виробничих запасів та шляхи їх вдосконалення	49
<i>Божок А.І., Штундер І.О.</i> Пошукові системи в інтернеті – рекламоносій	51
<i>Бойко І.В., Літвін Н.М.</i> Загальний зв'язок поведінкової економіки та концепційного тестування з економічною безпекою інноваційного підприємства	53
<i>Бойко Я.С., Луценко К.О.</i> Стратегічні рішення в інтернет-маркетингу	56
<i>Бондаренко О.С., Міщенко В.С.</i> Формування та ефективне використання нематеріальних активів підприємства ТОВ «Парсек»	58
<i>Брадул Т.В.</i> Формування облікової політики в умовах гармонізації бухгалтерського обліку	61
<i>Будченко Т.О., Штундер І.О.</i> Розвиток маркетингової діяльності організації на основі ВТL-технологій	63
<i>Бутнік Сіверський М.Р., Грушко В.І.</i> Стратегічне планування	66
<i>Бухтяк Ю.М., Румик І.І.</i> Аналіз фінансової проблеми підвищення рівня зайнятості в Україні	67
<i>Ванджурак І.В., Терехов В.І.</i> Особливості формування інноваційної політики підприємств	69